

Sygn. akt V ACa 441/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wilk
Sędziowie:	SA Barbara Kurzeja (spr.) SO del. Dariusz Chrapoński
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. J.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w T.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 27 marca 2014r., sygn. akt X GC 26/14

oddala apelację i zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt **V ACa 441/14**

UZASADNIENIE

Powód domagał się zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kwoty 71 895,92 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych polegających na udostępnieniu przez pozwaną jego danych osobowych na ogólnodostępnej stronie internetowej oraz nakazania pozwanej zaprzestania ich dalszego udostępniania.

Twierdził, że pozwana udostępniała osobom trzecim, z naruszeniem art. 6 ust.1 i 2 ustawy o ochronie danych osobowych, jego dane osobowe dotyczące wiarygodności, której nie nabyła i odnośnie której wydane zostały bezpodstawnie orzeczenia sądowe. Pozwana może udostępniać te dane jedynie odpłatnie bądź po uzyskaniu podpisu zainteresowanego danymi pod klauzulą poufności lub też po uzyskaniu bezpośredniej zgody osoby, której dane

dotyczą. Pozwana nie jest wierzycielem i zgodnie z art.49 ust. ustawy o ochronie danych osobowych, nie posiadała uprawnień do dochodzenia wierzytelności na drodze sądowej.

Pozwana wniosła o odrzucenie pozwu w zakresie żądania zadośćuczynienia wskazując, że w tym zakresie sprawa pomiędzy stronami została prawomocnie osądzona w sprawie X GC 267/10 oraz oddalenie powództwa w pozostałej części zarzucając, że na podstawie umowy cesji nabyła przysługujące jej od powoda wierzytelności od T. S. i uzyskała przeciwko powodowi dwa tytuły egzekucyjne w sprawach VII GC 663/09 i VII GC 970/09 toczących się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach. Dane powoda ujawnione są w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, są jawne i dla wszystkich dostępne. Zgodnie z art.24 par.1 zd.1 in fine k.c. nie można domagać się zaniechania działania, jeżeli jest ono zgodne z prawem. Zgodnie bowiem z art.23 ust.4 pkt 2 ustawy za prawnie usprawiedliwiony cel, który dopuszcza przetwarzanie danych osobowych, o którym mowa w art.23 ust.1 pkt 5 ustawy, uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Wyrokiem z dnia 27 marca 2014 r. Sąd Okręgowy odmówił odrzucenia pozwu w zakresie żądania zadośćuczynienia i oddalił powództwo w całości oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 3.617 zł tytułem kosztów procesu ustalając, co następuje.

Na podstawie umowy cesji z 4.06.2009 r. pozwanej przysługują w stosunku do powoda wierzytelności wynikające z tytułów egzekucyjnych (prawomocnych wyroków Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 8.01.2010 r., sygn. akt VII GC 663/09 oraz z dnia 9.04.2010 r., sygn. akt VII GC 970/09).

Przedmiotem działalności pozwanej jest m.in. nabywanie i windykacja wierzytelności. Na swojej stronie internetowej prowadzi „(...)” i tamże zamieściła imię i nazwisko powoda oraz wysokość jego zadłużenia.

W postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Gliwicach pod sygn. akt X GC 276/10 powód domagał się kwoty 100.000 zł na podstawie noty obciążeniowej, wystawionej z tytułu naruszenia ustawy o ochronie danych osobowych. Powództwo zostało oddalone, a wymieniony Sąd określił twierdzenia powoda jako lakoniczne, wybiórcze i nieudowodnione.

W ocenie Sądu Okręgowego, brak jest podstaw do odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na widoczne różnice między okolicznościami wskazanymi w obu sprawach i różnorodność zgłoszonych roszczeń.

Są one natomiast bezpodstawne. Zgodnie z art. 23 ustawy o ochronie danych osobowych, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą, a za prawnie usprawiedliwiony cel uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Działając w zamiarze przelewu wierzytelności, pozwana może więc przekazać dane osobowe konsumenta nieograniczonej liczbie nieoznaczonych osób. Samo przekazanie przez pozwanego danych osobowych powoda firmom windykacyjnym nie może zatem być uznane za działanie bezprawne i nie narusza dóbr osobistych powoda. Taki pogląd został wyrażony m. in. w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2008 r., VI ACa 897/07.

Skoro więc przedmiot działalności gospodarczej, prowadzonej przez pozwaną, usprawiedliwia w świetle przepisu art. 23 cytowanej ustawy przetwarzanie danych osobowych powoda i wyłączona jest bezprawność jej działań, powód nie może domagać się ochrony jego dóbr osobistych na podstawie art.24 k.c. Nie zasługiwał też na uwzględnienie zarzut powoda o nieistnieniu wierzytelności przysługujących pozwanej, skoro były one stwierdzone prawomocnymi orzeczeniami sądów.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, który podnosząc zarzut sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez „ustalenie, że powód nie udowodnił podstawy faktycznej swego roszczenia” oraz

naruszenia przepisów prawa materialnego zacytowanych w uzasadnieniu apelacji domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienia powództwa w całości.

Wniósł także o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, zobowiązanie T. S. do przedstawienia umowy kupna – sprzedaży wierzytelności oraz z jego zeznań na okoliczność jej treści i na okoliczność czy kiedykolwiek powód wyrażał pisemną zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych, jak również z opinii biegłego na okoliczność, czy wierzytelność została kupiona, czy też zlecona do windykacji.

Domagał się także zobowiązania pozwanej do przedstawienia przez pozwaną dowodu zapłaty kwoty 3600 zł na rzecz pełnomocnika procesowego, a to w związku z zasądzeniem na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku skarżącego o przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym nowych dowodów. Wprawdzie w przyjętym systemie apelacji celem postępowania apelacyjnego jest ponowne wszechstronne zbadanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym i sąd apelacyjny jest zobowiązany na wniosek strony materiał ten uzupełnić, jeżeli jest to konieczne dla rozstrzygnięcia sprawy, może jednak pominąć nowe fakty i dowody zgłoszone dopiero w postępowaniu apelacyjnym, gdy zachodzą przesłanki, które wprowadza art. 381 k.p.c. Przepis ten nie służy bowiem wykrywaniu i zbieraniu nowych okoliczności faktycznych i środków dowodowych, a jedynie otwarciu się możliwości dowodzenia okoliczności wyłącznie faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia, wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych.

W rozpoznawanej sprawie, brak było podstaw do uwzględnienia zawartych w apelacji wniosków dowodowych, gdyż skarżący nie wykazał, że nie mógł tych dowodów powołać w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji, a nadto wskazywane okoliczności te nie miały wpływu na rozstrzygnięcie w sytuacji, gdy wierzytelności przysługujące pozwanej wynikają z przedłożonych przez nią tytułów egzekucyjnych, mających charakter dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c. (por. wyrok SN z dnia 13 maja 2010 r., IV CSK 565/09, niepubl.).

Apelacja nie zawiera zarzutów, które mogłyby prowadzić do podzielenia zarzutu apelacji jakoby Sąd pierwszej instancji dokonał ustaleń sprzecznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Przeprowadzone przez Sąd Okręgowy dowody wyjaśniają istotne dla sprawy okoliczności w zakresie określonym przez ten Sąd i uznanym, także przez Sąd Apelacyjny, za konieczny, a zarazem wystarczający dla jej rozstrzygnięcia.

Wbrew zarzutom skarżącego, należy się również zgodzić z dokonaną przez Sąd Okręgowy oceną ustaleń faktycznych stanowiących podstawę subsumcji zastosowanego przezeń prawa materialnego.

Ustawodawca w art. 24 § 1 k.c. jednoznacznie wskazał, że bezprawność działania jest przesłanką konieczną do udzielenia ochrony prawnej przewidzianej w tym przepisie. Jednocześnie w sposób szczególny ukształtowany został ciężar dowodowy w procesie o ochronę dóbr osobistych przez wprowadzenie zasady domniemania bezprawności działania. Wobec tego powód musi w procesie wykazać jedynie, że doszło do naruszenia lub zagrożenia jego dóbr osobistych cudzym działaniem, natomiast na pozwanym ciąży obowiązek wykazania istnienia okoliczności usprawiedliwiających to działanie, a więc wyłączających bezprawność. Za okoliczności takie uznaje się na ogół działanie w ramach porządku prawnego tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego oraz działanie w obronie uzasadnionego interesu.

Zasady i tryb gromadzenia i udostępniania informacji określa ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Ważną rolę w zakresie ochrony zarówno jednych, jak i drugich interesów ustawa przyznaje przy tym administratorom danych. Nakłada na nich między innymi obowiązek dbania o zachowanie danych osobowych w poufności i obowiązek zabezpieczenia zbiorów danych. Zakresem swego działania obejmuje wszelkie postacie przetwarzania danych, zarówno tradycyjne - manualne, jak i zautomatyzowane. Niewątpliwie podstawowym, choć niejedynym celem, jakiemu mają służyć przepisy ustawy o ochronie danych osobowych, jest respektowanie interesów

tak osób fizycznych, jak i prawnych związanych z poszanowaniem ich prywatności, których dotyczą gromadzone i przetwarzane informacje. Chodzi tu o interesy.

Nie ulega w świetle powyższego wątpliwości, że jeśli administrator danych przy przetwarzaniu danych osobowych naruszył sferę prywatności tej osoby i jego działanie można uznać za bezprawne w świetle powołanych przepisów ustawy o ochronie danych osobowych to w konsekwencji osoba taka, na podstawie art. 24§ 1 k.c. i art. 448 k.c., może domagać się ochrony prawnej w nich przewidzianej.

Strona pozwana jako uzasadnienie przekazania danych osobowych wskazywała, że czyniła to w celu dochodzenia roszczeń, zgodnie zaś z art. 23 ust. 4 pkt 2 ustawy o danych osobowych za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5, uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Należy w związku z tym wskazać, że przepis art. 23 ustawy o ochronie danych osobowych pozwala na przetwarzanie danych osobowych, co obejmuje również udostępnianie danych osobowych, w ściśle określonych sytuacjach. Przede wszystkim dozwolone jest przetwarzanie danych osobowych za zgodą osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy). Ustawa zezwala na przetwarzanie danych także bez zgody osoby, której dane dotyczą, gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratora danych albo odbiorcę danych. Rozstrzygając bowiem o legalności przetwarzania danych osobowych, trzeba każdorazowo znaleźć równowagę między prawami i wolnościami jednostki a prawnie usprawiedliwionym interesem osoby trzeciej (tak: trafnie Sąd Apelacyjny w Warszawie w powołanym przez Sąd pierwszej instancji wyroku z dnia 5 lutego 2008 r., VI ACa 897/07, OSA 2009/12/19-27).

Artykuł 23 ust. 4 pkt 2 ustawy o danych osobowych za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 5, uważa się w szczególności dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Przedsiębiorca, działając w zamiarze przelewu wierzycelności, może zatem przekazać dane osobowe konsumenta nieograniczonej liczbie nieoznaczonych osób, co oznacza, że przekazanie przez stronę pozwaną danych osobowych powoda firmom windykacyjnym nie może być uznane za działanie bezprawne, a co za tym idzie naruszające jego dobra osobiste.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda, jako bezzasadną.

Nie może być również kwestionowana skutecznie wysokość przyznanych pozwanej kosztów zastępstwa procesowego. Zostało ono przyznane w stawce minimalnej, zaś w stawkach minimalnych odzwierciedlona została swoista wycena koniecznego nakładu pracy pełnomocnika związana ze specyfiką określonego rodzaju postępowań. Pozwana nie ma zatem obowiązku wykazywania, że koszty takie uściła.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 punkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 punkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).